

ÜVEGBETÉT

PÁRATLAN OLDAL - LXV. évfolyam, 28. szám, 2021. július 16.

Kedvenc koldusom megkért, nem váltanám-e vissza neki az üres üvegeket. Őt nem engedik be a boltba. Miért a kedvencem? Nem csak kér. Furulyázik. Az *Örömdát* például. Egyszer mesélte, naplót ír. Nem csupán azt jegyzi fel, ami történt vele, de a gondolatait is. Olvasta az egyik könyvemet. Több részletet megbeszéltünk, kérdezett, véleményezett. Bementem az üzletbe, visszaváltottam. Amikor kijöttem a boltból és odaadtam neki az üveggyűjtéssel megkeresett 179 forintot (a szokásos érmével kipótolva), csak nem tudtam megállni szó nélkül. Milyen alapon tiltották ki? Elmesélte, egy koldus cimborája lopott. A biztonsági őr pisztolyt emelt a tolvaj homlokához. Erre ő (mármint az én koldusom) tiltakozott, nem fenyegetheti fegyverrel! Erre a biztonsági őr kijelentette, megtiltja, hogy ezentúl belépjen a boltba. Nem voltam ott, nem tudhatom, ki hogyan viselkedett, ki milyen szavakat használt, melyik fél mennyire felelős a konfliktusért. Csak azt tudom (vagy talán csak tudni vélem, hiszem, remélem), egy üzletből jog szerint senki senkit sem tilthat ki mindörökre. Ráadásul más alkalommal másik koldus mesélt hasonlót (arra kért, vegyek neki egy kávét. Ideadta az árát): ő ide nem mehet be, megtiltották. Eszébe jut az embernek a Budapest határában, hatósági erőszakkal szétrombolt hajléktalanviskók esete, vagy Debrecen, ahol a hajléktalanok bokrok alá rejtett takaróit, dobozait gyűjtötték be közmunkásokkal.

Vajon a politikai csúcsok hatalmi önkénye szivároog le a társadalmi mélybe, mintaadással és mintakövetéssel? Vagy fordítva: egy önkényt elfogadni vagy önkényesen viselkedni hajló társadalom emel maga fölé önkényuralmi elitet? Vagy, amiképp a miniszterelnök s a biztonsági őr kékszeműsége véletlen egybeesés, ok-okozatilag semmi közük egymáshoz, ugyanígy önkényük is csak véletlen egymás mellett/fölött élés? Mert ez egyszerűen csak ilyen ország?